

Bioregion – ajattelu, toiminta ja brändäys
Global Eco – Inno Eco

Raukola Tuula
Lehtonen Merja
Prizztech Oy
Pori 2020

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LEADER

Pohjois-Satakunta

Prizztech

Sisällys

1.	Taustaa.....	3
2.	Toimija- ja partneriyhteistyö.....	3
3.	Parhaiden käytäntöjen tunnistaminen	4
4.	Pohjois-Satakunnan bioregion-brändäys.....	4
5.	Malliesimerkki: EIP-AGRI-verkosto.....	5
6.	Malliesimerkki: Bioregion Donau-Böhmerwald	6
7.	Malliesimerkki: Lauhanvuori – Hämeen kangas UNESCO Global Geopark.....	7
8.	Malliesimerkki: Agroekologinen symbioosi (AES)	7
9.	Malliesimerkki: Puukerrostalorakentaminen.....	9
10.	Malliesimerkki: Bioregio-hanke.....	10
11.	Loppusanat.....	10

1. Taustaa

Tämä selvitys on toteutettu osana kansainvälistä Leader-yhteistyöhanketta *Global Eco – Inno Eco*, jonka toteuttamisaika on 2018 – 2021. Hankkeen tavoitteena on monistaa bio- ja kiertotalouteen liittyviä hyviä käytäntöjä hankepartnerien välillä ja tiedonvälityksen keinoin edistää kestävää liike-toimintaa maaseutualueilla. Hanke painottuu erityisesti toimijoiden – ruohonjuuritasolta kunta-päättäjiin – aktivointiin. Konkreettisten malliesimerkkien kautta tuodaan esille uusia mahdollisuuksia maaseudun elinkeinotoiminnan kehittämiseen painottuen erityisesti kestävään kehitykseen.

Tämän työn tavoitteena on selvittää bioregion-brändäyksen edellytyksiä ja mahdollisuuksia. Brändäystyöllä on tarkoitus nostaa Pohjois-Satakunnan imagoa vihreän talouden eko-innovatiivisena alueena, joka edistää alueen toimijoiden omista lähtökohdista syntyviä aloitteita, omavaraisuutta ja vihreitä ratkaisuja, kuten lähellä tuotettua energiaa, lähiruokaa ja materiaalien alueellista kiertoa.

Brändäys tarkoittaa toimenpiteitä, joilla pyritään luomaan asiakkaille toivotunlainen mielikuva esimerkiksi yrityksen toiminnasta, tuotteesta tai palvelusta. Se on pitkäaikainen prosessi, joka vaatii toteutuakseen strategista suunnittelua ja konkreettisia toimenpiteitä sekä paljon viestintää. Brändi on tunne, mielikuva ja maine ja se syntyy ja kehittyy monen elementin summana.

Global Eco -hankkeen aikana on tullut selkeästi esille se, että bio- ja kiertotalousajattelun leviäminen ja bioregion-brändin syntyminen vaatii pitkäjänteistä työtä ja sitoutumista alueen kaikilta toimijoilta. Se edellyttää henkilöitä, jotka suunnittelevat, kehittävät, toteuttavat ja markkinoivat aluetta bioregion-statuksella eli tekevät tähän tavoitteeseen pyrkivää kehittämis- ja brändäystyötä. Toteutuakseen tämä vaatii yhteistyötä kuntien välillä ja yhteistä markkinointiviestintää sekä ennen kaikkea mandaatin kunnilta ja rahoitusta työn toteutukseen.

Hallinnollisen yhteistyön tarve bio- ja kiertotalouden edistämiseksi on tullut esille myös Satakuntaliiton vuonna 2019 julkaisemassa raportissa *Satakunnan bio- ja kiertotalouden kasvuohjelma*, jossa kuvataan maakunnan biokierron tilannekuva sekä tavoitteet vuodelle 2030. Raportin mukaan kehityksen vauhdittamiseksi tarvitaan hallinnollisia toimia: ”Jotta bio-kiertotalouden mahdollisuudet pystytään hyödyntämään mahdollisimman laajasti ja tehokkaasti, tarvitaan osaamista eri tasoilta ja kokonaisuuksien tulee olla tutkittuja, optimoituja ja hallittuja.” (<http://www.satakuntaliitto.fi/sites/satakuntaliitto.fi/files/Satakunnan%20bio-%20ja%20kiertotalouden%20kasvuohjelma%202019.pdf>)

Tässä Global Eco -hankkeen bioregion-selvityksessä on tuotu esille hankkeen aikana tunnistettuja hyviä käytäntöjä bioregion-ajattelun ja -brändäyksen edistämiseen. Ne ovat hyvä lähtökohta brändäyksen aloitukseen. Osa käytännöistä on hankkeen omia toimia ja osa tunnistettuja muita hyviä käytäntöjä ja vertailukohteita.

2. Toimija- ja partneriyhteistyö

Bioregion-ajattelua on hankkeessa tuotu esille tekemällä yhteistyötä Pohjois-Satakunnan kuntien elinkeinotoimijoiden ja maaseudun kehittämisorganisaatioiden kuten Aktiivinen Pohjois-Satakunta ry:n, ProAgrian, Kankaanpään seudun maaseututoimen ja Satakunnan ELY-keskuksen kanssa. Em.

tahot ovat muun muassa olleet mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa maa- ja metsätaloudelle suunnattuja työpajoja sekä vuonna 2018 järjestettyä kansainvälistä benchmarking- ja partnerita- paamista alueella Honkajoki-Jämijärvi-Kankaanpää-Karvia-Merikarvia-Pomarkku-Siikainen.

Pohjois-Satakunnan tunnettuutta kehittyvänä maaseutualueena on kansainvälisessä kentässä edis- tänyt erityisesti partneriyhteistyö. Partnerien hyviä käytäntöjä on jaettu hanketoimijoiden kesken sekä välitetty kunkin alueen omien tiedotteiden kautta eteenpäin. Kansainvälistä näkyvyyttä on li- säksi saatu EIP-AGRI-verkoston (lisää luvussa 4) ja Leader-toimijayhteistyön kautta.

3. Parhaiden käytäntöjen tunnistaminen

Pohjois-Satakunnan parhaita bio- ja kiertotalouskäytäntöjä on Global Eco -hankkeen aikana tunnis- tettu yhteistyössä alueen kuntien ja maaseutukehittäjien kanssa sekä kontaktoimalla suoraan alu- een yrityksiä. Kansallisella ja kansainvälisellä tasolla tietoa on kerätty seuraamalla useiden maaseu- tuverkostojen ja -toimijoiden, kuten EIP-AGRI -verkoston (European Innovation Partnership for Agri- cultural Productivity and Sustainability), Leader-verkoston, Luontoyrittäjyysverkoston, Luonnonva- rakeskuksen, ProAgrian ja Maaseudun energiayrittäjyysverkoston, toimintaa sekä osallistumalla eri- laisiin bio- ja kiertotaloustapahtumiin ja yritysvierailuihin sekä benchmarking-tapahtumiin. Benchmarkkausta on erityisesti tehty toteuttamalla tutustumismatkoja partnerien toiminta-alueille, joissa osallistujille on esitelty kunkin alueen parhaita käytäntöjä.

4. Pohjois-Satakunnan bioregion-brändäys

Pohjois-Satakunnan bioregion-brändäystä on hankkeessa edistetty tuomalla alueen parhaita käy- täntöjä näkyviin erilaisissa tapaamisissa, lehdistä ja sähköisillä alustoilla. Parhaista käytännöistä on kerrottu Prizztech Oy:n sidosryhmälehdessä Prizz.Uutiset, uutiskirjeissä ja sosiaalisessa mediassa kuten Facebook, Twitter ja LinkedIn sekä hankkeen internet-sivuilla www.prizz.fi/globaleco. Hanke on saanut näkyvyyttä paikallislehdistä, ja sosiaalisen median päivityksiä on jaettu eteenpäin.

Bio- ja kiertotalousmyönteiseen kuntapolitiikkaan on hankkeessa pyritty vaikuttamaan osallista- malla kuntien edustajia hankkeen toimintaan sekä jakamalla tietoa hankkeesta suoraan kuntapäät- täjille ja toiminnassa mukana olleille organisaatioille sekä Prizztech Oy:n henkilökunnan kautta eteenpäin välitettäväksi Satakunnan kuntiin ja yrityksiin.

Pohjois-Satakunnan hyviä bio- ja kiertotalouskäytäntöjä toi erityisesti esille Aktiivinen Pohjois-Sata- kunta ry:n toiminta-alueella syyskuussa 2018 järjestetty partneri- ja benchmarking-tapahtuma. Kak- sipäiväiseen tapahtumaan osallistui noin 50 henkilöä Italiasta, Latviasta, Portugalista, Suomesta ja Virosta. Pohjois-Satakunnasta edustettuina olivat alueellisten kehittäjäorganisaatioiden lisäksi Kan- kaanpään, Pomarkun ja Siikaisten kunnat ja yritysvierailuja tehtiin edellä mainittujen kuntien lisäksi Honkajoelle, Jämijärvelle, Karviaan ja Merikarviaan. Tapahtuma sai julkisuutta myös paikallisleh- dissä.

Alueen hyviä käytäntöjä on erityisesti tuotu esille hankkeessa tuotetussa englanninkielisessä e-kir- jassa, jonka tavoitteena on toimia innoittajana maaseudun yritystoiminnan kehittämisessä

kestävämpään suuntaan. Julkaisussa esitellään hankkeessa mukana olleet Leader-hankeryhmittä Italiasta, Latviasta, Portugalista, Suomesta ja Virosta sekä yhteensä 31 bio- ja kiertotalouden parasta käytäntöä näiltä alueilta. Julkaisua on levitetty kunkin partnerin toimesta heidän omilla toimialueillaan. Se on saatavilla julkaisualusta Issuun kautta: [Global Eco – Best Practices 2020](#) ja linkki siihen löytyy myös hankkeen sivuilta: www.prizz.fi/globaleco.

Aktiivisen Pohjois-Satakunnan alueelta julkaisussa ovat mukana seuraavat malliesimerkit:

- REKO-toiminta Pohjois-Satakunnassa, Aktiivinen Pohjois-Satakunta ry, Kankaanpää
- Heinäsirkkatuotanto - GrassHopper brothers Oy, Honkajoki
- Keskitetty energiantuotanto hakkeella – Pomarkun hakeosuuskunta ja Pomarkun kunta
- Akustiset turvetuotteet – Konto Oy Karvia
- Green Care -toiminta – Purolomat Oy, Merikarvia
- Havupuu-uutejuoma – Ravintorengas Oy, Siikainen
- Viinitila – Meggala Oy, Kankaanpää

5. Malliesimerkki: EIP-AGRI-verkosto

Pohjois-Satakunnan kansainvälistä näkyvyyttä on edistetty myös osallistamalla Euroopan laajuisen EIP-AGRI-verkoston (European Innovation Partnership for Agricultural Productivity and Sustainability) toimintaan. EIP-AGRI-verkosto on osa EU:n kestävää maatalouspolitiikkaa. Verkosto tukee kestävää ja kilpailukykyistä maa- ja metsätaloutta tuoden EU-tasolla maa- ja metsätalouden toimijat kuten maanviljelijät, metsänomistajat, neuvojat, tutkijat, yhdistykset ja yritykset yhteen.

<https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/about>

Global Eco -hanke oli esillä EIP-AGRI-verkoston työpajassa “Opportunities for farm diversification in the circular bio-economy”, joka järjestettiin Liettuan Vilnassa helmikuussa 2019. Työpajaan osallistui 90 maaseudun kehittämistoimijaa 16 Euroopan maasta. Tilaisuuden tavoitteena oli löytää uusia toimintamalleja ja keinoja bio- ja kiertotalouden edistämiseksi Euroopan maaseutualueilla. Esillä oli useita innovatiivisia tutkimus- ja kehittämishankkeita ja toimintamalleja, joiden tavoitteena on edistää ravinteiden ja materiaalien kiertoa, parantaa EU:n maaseutualueiden resurssitehokkuutta sekä luoda uusia liiketoimintamahdollisuuksia maa- ja metsätiloille.

Global Eco -hanke toi tapahtumassa esille satakuntalaisia hyviä käytäntöjä, kuten energiantuotantoa hakkeella ja luonnontuotteita. Osallistumisen ansiosta hanke sai näkyvyyttä myös EIP-AGRI-verkoston kolmessa julkaisuissa:

- Operational Groups and other innovative projects represented at the EIP-AGRI workshop Circular bioeconomy 2019
<https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/publications/operational-groups-and-other-innovative-projects-1>
- Innovative Projects Catalogue 2019. Tässä julkaisussa on kuvattuna 200 innovatiivista maaseudun kehittämishanketta, yhtenä niistä Leader-rahoitteinen Global Eco -hanke.
<https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/publications/eip-agri-innovative-projects-catalogue>

- EIP-AGRI Service Pointin julkaisema tapahtuman loppuraportti 2019 <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/publications/eip-agri-workshop-circular-bioeconomy-final-report>

6. Malliesimerkki: Bioregion Donau-Böhmerwald

Bioregion-ajatteluun liittyen hankkeessa on benchmarkattu Itävallan Donau-Böhmerwaldin aluetta, johon Global Eco -hankkeen toimijat pääsivät tutustumaan Sarleinsbachissa sijaitsevan Donau-Böhmerwaldin Leader-toimintaryhmän opastuksella.

Donau-Böhmerwald on nimetty Itävallan yhdeksi ilmasto- ja energiamallialueeksi, jota tuetaan valtion pitkäaikaisella tukipolitiikalla. Se on myös yksi Itävallan ensimmäisistä sertifioiduista bioregion-ruoantuotantoalueista. Alueen yhtenä merkittävänä tavoitteena on saavuttaa riippumattomuus fossiilisista polttoaineista, johon pyritään hyödyntämällä alueen omia luonnonvaroja sekä tuottamalla uusiutuvaa energiaa ja edistämällä energiatehokkuutta.

Yksi alueen mallikohteista on Schlägelissä sijaitseva biokompetenssikeskus (*Biokompetenzzentrum*), jonka toiminta on painottunut käytännön yhteistyöhön tutkimuksen ja opetuksen sekä paikallisten luomumaatilojen välillä. Yhtenä kehittämishankkeena keskuksessa on biokoulu (*Bioschule*), joka välittää koululaisille tietoa bio- ja kiertotaloudesta osallistamalla heitä erilaisiin käytännön kokeiluihin. Tämä voisi olla hyvä toimintamalli kokeiltavaksi Satakunnassa esimerkiksi osana YES-yrittäjyyskasvatusta. <https://www.biokompetenzzentrum.at/de/>

Hyvä malliesimerkki on myös *MühlFerdl* osuuskunta, jonka toiminta perustuu sähköautojen yhteisomistajuuteen. Autojen yhteisomistajuutta on Suomessa jo toteutettu joissakin taajamissa, mutta yhtä lailla se soveltuisi maaseututaajamiin ja kyliin. Toimintaa voisi maaseudulla kehittää esimerkiksi Leader-rahoitteisena pilottina. <https://www.muehlferdl.at/>

Yritystasolla mallinnettava esimerkki on Sarleinsbachissa sijaitseva *Ecoforma*, jonka testaus- ja näyttelytilat on rakennettu 24 yrittäjän voimin käyttämällä paikallisia rakennusmateriaaleja kuten puuta, hampppua ja lampaanvillaa, ilman liima- tai lisäaineita. Rakennuslevyjä on tehty myös monista eri kasveista ja luonnonmateriaalista, ja esimerkiksi kylpyhuoneiden seinämateriaalien pinnotteena on käytetty mehiläisvahaa. Tiloissa on tehty muun muassa unitutkimusta, jonka perusteella on voitu todistaa tällä tavoin rakennettujen tilojen ilman laadun puhtaus ja sen positiivinen vaikutus unen laatuun. Pohjois-Satakunnassa on runsaasti puurakentamisosaamista, jonka yhteistyön kehittämiseen rakentamiskonsepti voisi soveltua. Valmiin rakennuksen tiloja voisi hyödyntää sekä rakentamisen näyttelytiloina että lähiruoan ja -tuotteiden myyntitiloina. www.ecoforma.co.at / www.ecofairbau.at

Maatalouspuolella hyvä malliesimerkki on *Farmgoodies*-maatila, jonka toiminta perustuu vastuulliseen tuottamiseen ja yhteistyöhön paikallisten maanviljelijöiden kanssa. Tilalla tuotetaan luomuöljyjä, -etikkaa ja -proteiinijauhetta alueella tuotetuista kasveista. Vastuullisuudesta kertoo muun muassa se, että maanviljelijät tietävät saamansa korvauksen kilohinnan jo viljelyvaiheessa, eikä vasta sadonkorjuuvaiheessa niinkuin Itävallassa yleensä on tapana. www.farmgoodies.net

Ecoforman näyttelytilat

Farmgoodies-tuotteita

7. Malliesimerkki: Lauhanvuori – Hämeen kangas UNESCO Global Geopark

Brändäystä on esimerkkinä Lauhanvuori – Hämeen kangas Geopark-alueen kehittäminen ja Geopark-status hakeminen. UNESCO Global Geopark on kansainvälisesti merkittävien geologisten kohteiden yhteisbrändi. Geopark-status kertoo alueen ja sen kehittämistoiminnan laadusta ja tuo alueelle kansainvälistä näkyvyyttä. Verkostoon kuuluu 163 geoparkia ympäri maailman. Geoparkeja arvioidaan lukuisten kriteerien avulla sekä hakuvaiheessa että statuksen myöntämisen jälkeen neljän vuoden välein. Geoparkien tehtävänä on muun muassa lisätä tietoisuutta alueen geologisen perinnön merkityksestä ja edistää luonnon- ja kulttuuriperinnön säilymistä, kestävä kehitystä sekä geomatkailua.

Lauhanvuori – Hämeen kangas sai UNESCO Global Geopark -statuksen vuonna 2020. Alue sijaitsee Länsi-Suomessa kolmen maakunnan rajaseudulla. Aktiivinen Pohjois-Satakunta ry:n toimialueen kunnista alueeseen kuuluvat Satakunnassa Kankaanpää, Karvia, Honkajoki, Jämijärvi ja Siikainen sekä Pirkanmaalla Parkano ja Kihniö. Geopark-status saaminen on vaatinut pitkäaikaista panostusta kunnilta ja rahoittajilta ja lukuisia henkilötyötunteja kaikilta alueen kehittämiseen osallistuneilta tahoilta. Kehittämistoimintaan osallistuivat niin alueen kunnat, Metsähallitus, Luonnonvarakeskus kuin alueen yritykset, yhdistykset ja asukkaat. Nykyisin alueen ylläpidosta ja kehittämisestä vastaa Lauhanvuori–Hämeen kangas Geopark ry.

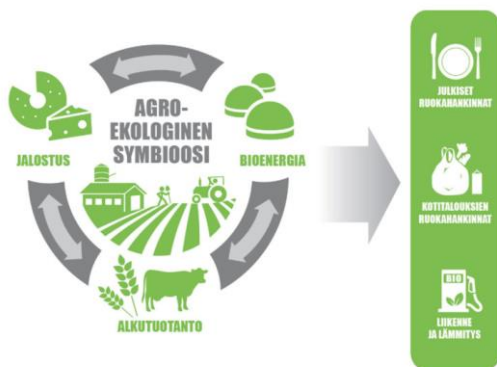
Samantaista toimintaa voisi kohdistaa myös bioregion-brändäykseen, mikäli kunnat ja rahoittajat kokevat bio- ja kiertotalouden kehittämisen ja alueen markkinoinnin tästä näkökulmasta tärkeänä.

<https://www.lauhanvuoriregion.fi/>

8. Malliesimerkki: Agroekologinen symbioosi (AES)

Kestävään ruoantuotantoon liittyen Pohjois-Satakunnassa voisi esimerkiksi Leader-rahoituksella mallintaa Hyvinkään Palopuron agroekologisen symbioosin (AES) kaltaista toimintaa, jossa maatalayhteisön käyttämä energia ja valtaosa lannoiteravinteista tuotetaan osana peltojen kasvukuntaa

ylläpitävää viljelykiertoa. Palopurossa symbioosin ytimessä on maatilamittakaavan biokaasulaitos, joka mahdollistaa yhteisön viljatilin viherlannoitusnurmien, kanalan ja lähialueen hevostilojen lantojen muuntamisen polttoaineeksi ja lämpöenergiaksi. Jäljelle jäävä mädätysjäännös varastoi nurmien ravinteet levitettäväksi kylvöjen yhteydessä. Samoilla pelloilla tuotettu vilja jalostetaan elintarvikkeeksi ja osa toimitetaan kanalaan rehuksi. Yhteisöön on myös suunniteltu leipomom perustamista, joka lisäisi alkutuotannon jalostusastetta ja vähentäisi riippuvuutta elintarvikeketjun muista toimijoista. Palopurolla symbioosimallin kehittäminen onnistui hyvin, koska viljelijöiden välinen yhteisö oli entuudestaan aktiivista ja viljelijöitä yhdisti luonnonmukainen tuotantotapa, jossa keskeistä on kierrätysravinteiden hyödyntäminen. Lisäksi paikallinen energiayhtiö ja helsinkiläinen leipomo sattuiivat etsimään kohdetta uudelle liiketoiminnalle, joka soveltui yhteisön ajatteluun hyvin. <https://palopurossymbioosi.fi/>

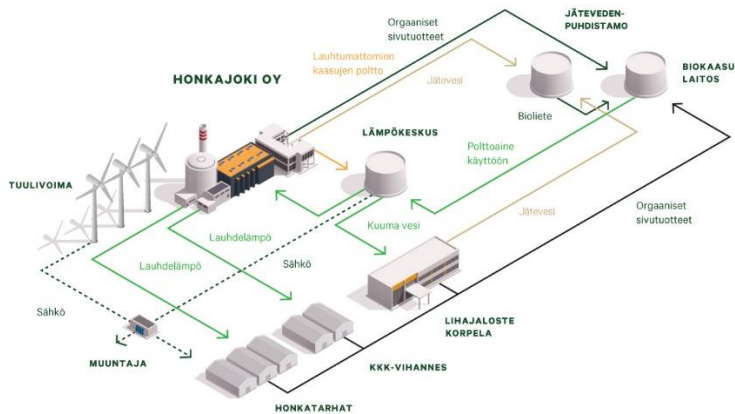

Agroekologisella symbioosilla – AES – tarkoitetaan ruoantuotantoa, jossa maatilat, elintarvikkeiden jalostajat ja energian tuottajat toimivat paikallisesti yhdessä. AES on toimintatapa, joka tuo ratkaisevia ympäristöhyötyjä nykyiseen tuotantoon verrattuna. Symbioosit synnyttävät alueellista ruokakulttuuria ja maaseudun elinvoimaa sekä kasvattavat aluetaloutta.

Samaa mallia on laajemmassa mittakaavassa kokeiltu Mäntsälässä. Tällöin esiin nousi kuitenkin useita pullonkauloja, mm. maataloustuottajien ja ruoantarvitsijoiden (esim. koulut) väliin olisi tarvittu jalostava väliporras. Mäntsälässä suurin potentiaali nähtiin olevan hankintojen paikallistamisessa koskien vihanneksia ja viljatuotteita, mutta niiden laajempi hyödyntäminen vaatisi vihanneviljelyn ja jalostuksen lisäämistä alueella.

<https://www.luke.fi/blogi/kestavan-ruoantuotannon-mallin-monistaminen-on-mahdollista-muttei-haasteetonta/>

Pohjois-Satakunnan alueella erinomainen malliesimerkki agro-ekologisesta toiminnasta on Honkajoen agro-ekologinen puisto, joka esiteltiin hankepartnerneille vuonna 2018 pidetyssä partneritapaamisessa. Agro-ekologisen puiston ytimen muodostaa Honkajoki Oy:n tehdas. Yrityksen kiertotalouskonseptin ansiosta 100 % tuotannossa käsitellystä orgaanisesta aineksesta palautetaan takaisin luonnon kiertokulkuun. Tehtaalla jalostetaan eläinperäisistä sivutuotteista valkuaista rehuksi, lihaluujauhoa lannoitteiden raaka-aineeksi ja rasvaa biodieselin raaka-aineeksi. Tuotantoprosessissa syntyvä lauhdelämpö hyödynnetään Honkajoki Oy:n teollisuusalueella olevien prosessi- ja puutarhatilojen lämmityksessä. Honkajoki Oy:n jätevedenpuhdistamolla käsitellään yrityksen omat prosessi- ja lauhdevedet sekä Lihajaloste Korpela Oy:n jätevedet, jotka puhdistuksen jälkeen johdetaan Karvianjokeen. Agro-ekologisessa puistossa toimii myös biokaasulaitos ja tuulivoimapuisto, jotka täydentävät alueen energiaomavaraisuutta.

<https://www.honkajokioy.fi/>

9. Malliesimerkki: Puukerrostalorakentaminen

Puukerrostalorakentaminen on pikkuhiljaa kasvussa Suomessa ja sen uskotaan jatkossa kiihtyvän. Ympäristöministeriön rahoittaman *Puurakentamisen ohjelman* (2016–2022) tavoitteena on edistää kansainvälisesti kilpailukykyistä puurakentamisen osaamista ja teollisen valmistuksen yritystoimintaa Suomessa. Ohjelma edistää julkista puurakentamista tarjoamalla kuntatoimijoille työkalujen lisäksi yleistä tietoisuutta puurakentamisen eduista, kuten hiilijalanjäljen merkityksestä sekä terveellisyydestä ja turvallisuudesta rakentamisessa. Valtion vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa *Puurakentamisen ohjelmalle* myönnettyä lisärahoitusta kohdistetaan erityisesti julkisen rakentamisen sekä osaamisen ja koulutuksen kehittämiseen. Esimerkiksi valtion tukemien ARA-asuntojen rakentamiseen olisi mahdollista saada puurunkoisille asuinkerrostaloille 2000 euron asuntokohtainen lisäavustus. (<https://ym.fi/puurakentaminen>)

Ympäristöministeriön teettämän kuntien asunto- ja palvelurakentamiseen liittyvän selvityksen mukaan vuosina 2020–2021 puukerrostalorakentamista aikovien kuntien lukumäärä on lähes kolminkertainen vuosiin 2018–2019 verrattuna: 19 kuntaa / 2018–2019 ja 54 kuntaa / 2020–2021. Satakunnan alueelta puukerrostaloja on rakennettu viime vuosina Poriin ja Säskylään; Kokemäki ja Rauma ovat ilmoittaneet aikovansa rakentaa niitä. (Rakennustutkimus RTS Oy, Asunto- ja palvelurakentaminen kunnissa 2020–2021)

Puukerrostalorakentamisen hyötyjä on selvitetty jo kauan ja se oli yhtenä kohteena muun muassa Prizztechin hankkeessa PuuRids – Kestävän kehityksen innovaatiot rakentamisesta (2012–2014, ELY Maaseuturahasto). Selvityksen mukaan myös Pohjois-Satakunnassa on merkittävää puurakentamisen osaamista, jota voisi rakentajien ja kunnan yhteistyöllä hyödyntää myös kerrostalorakentamiseen. (https://issuu.com/prizztech/docs/puurakentamisen_infolehti_small)

Tuore malliesimerkki kunnan ja rakentajien yhteistyöstä puukerrostalorakentamisessa on Mustasaaren kunta, jonka tavoitteena on edistää puukerrostalojen rakentamista osana kunnan strategiaa kiertotalouspanostuksia. Mustasaassa teetetyn kyselyn mukaan 76 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että puusta rakennettu kerrostalo toisi asumiselle lisäarvoa. Lokakuussa 2020 on

käynnistetty Ympäristöministeriön osittain rahoittama hanke, jossa ovat mukana Mustasaaren kunta sekä paikallinen rakennuttaja ja kiinteistöosakeyhtiö. Sepänkylän alueelle on suunnitteilla usean korttelin kokoinen puukerrostaloalue. Hankkeen avulla on tarkoitus luoda paikallisverkosto rakentamaan teollisen mittakaavan puukerrostaloja tulevaisuudessa ja rakentaa pilottipuukerrostalo Sepänkylän keskustaan. Kerrostalo on tarkoitus varustaa nykyaikaisilla ja kestäville energiaratkaisuilla, jotta sen hiilijalanjälki olisi koko elinkaaren ajan mahdollisimman pieni. Investointi- ja käyttökustannukset pyritään pitämään kohtuullisella tasolla, jotta asunnot kiinnostaisivat potentiaalisia asiakkaita.

<https://www.korsholm.fi/ajankohtaista/kyselytutkimus-sepankyla-houkuttelee-yha-useampia/>
<https://iikkapohjalainen.fi/uutiset/paikalliset/sepankytaan-saattaa-nousta-paikallisesti-tuotettu-puukerrostalo-tavoitteen-toteuttaminen-alkaa-tyopajasta-1.8844303>

10. Malliesimerkki: Bioregio-hanke

Laajempaan bio-kiertotalouden kehittämiseen liittyvänä mallihankkeena, jollaista voisi ajatella Satakuntaankin, on Lahden ammattikorkeakoulun koordinoima kansainvälinen biopohjaisen kiertotalouden edistämiseen painottuva Bioregio-hanke (Interreg Europe, budjetti 1,5 M €, toteutus 2017–2021). Yhtenä tavoitteena hankkeessa on aluekehitystä ohjaavan politiikan ja sen välineiden käytön kehittäminen, joka on hankepartnerina toimivan Päijät-Hämeen liiton vastuulla. Osana hankkeen toteutusta Päijät-Hämeen liitto on julkaissut biokiertotalouden toimintasuunnitelman (2019), joka tarkentaa alueen biokiertotalouden tavoitteita. Toimintasuunnitelman yhtenä tavoitteena on vahvistaa Päijät-Hämeen roolia kiertotalouden kansainvälisenä edelläkävijänä.

<https://lab.fi/fi/projekti/bioregio-regional-circular-economy-models-and-best-available-technologies-biological>

11. Loppusanat

Yleismaailmallinen kestävyiden arvostuksen nousu ja tietoisuuden kasvu omien valintojen merkityksestä ilmastonmuutoksessa on noussut yhä selkeämmin esille sekä yritysten toiminnassa että ennen kaikkea markkinoinnissa. Asiakkaiden vaatimukset kestäville tuotteille ja palveluille kasvavat koko ajan ja se heijastuu vahvasti myös maatalouden arvoketjuun. Koronapandemia on osaltaan korostanut harvaan asutun maaseudun etuja sekä luonnonmukaisen lähellä tuotetun ruoan ja paikallisten palvelujen arvostusta.

Satakunnassa kiertotalouden, kestävä kehityksen ja vastuullisuuden edistäminen ovat merkittävässä asemassa maaseudun kehittämisstrategioissa ja maaseuturahoituksen suuntaamisessa. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma tähtää elinvoimaisen maaseudun säilymiseen, ympäristön tilan paranemiseen, uusiutuvien luonnonvarojen kestäväan käyttöön, eläinten hyvinvoinnin parantamiseen ja osaamisen kehittämiseen. Bio- ja kiertotalous puolestaan on yksi Satakunnan maakuntaohjelman kymmenestä kehittämisteemasta. Teeman tavoitteena on muun muassa edistää vastuullisen, lähellä tuotetun ruoan tuotantoa ja kulutusta, vahvistaa biotalouden yrittäjyyttä, osaamista ja koulutusta ja kehittää palveluliiketoimintaa biotalouden arvoketjuissa.

Bioregion-brändäystyö Pohjois-Satakunnassa on vasta käynnistysvaiheessa. Global Eco -hankkeen tavoitteena on, että sekä tässä selvityksessä että hankkeessa tuotetussa e-kirjassa esiin nostetut malliesimerkit bio- ja kiertotalouden hyvistä käytännöistä antavat sysäyksen uusille innovatiivisille bio- ja kiertotaloushankkeille ja käynnistävät toimenpiteitä, jotka edistävät bio- ja kiertotaloutta ja entistä laajempaa maaseutu- ja bioregion-brändäystä paitsi Pohjois-Satakunnassa myös muillakin maaseutualueilla.